

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 24ης Νοεμβρίου 2011 (*)

«Επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – Οδηγία 95/46/EK – Άρθρο 7, στοιχείο στ' – Άμεσο αποτέλεσμα»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-468/10 και C-469/10,

με αντικείμενο αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Tribunal Supremo (Ισπανία) με απόφαση της 15ης Ιουλίου 2010, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 28 Σεπτεμβρίου 2010, στο πλαίσιο των δικών

Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito (ASNEF) (C-468/10),

Federación de Comercio Electrónico y Marketing Directo (FECEMD) (C-469/10)

κατά

Administración del Estado,

παρισταμένων των:

Unión General de Trabajadores (UGT) (C-468/10 και C-469/10),

Telefónica de España SAU (C-468/10),

France Telecom España SA (C-468/10 και C-469/10),

Telefónica Móviles de España SAU (C-469/10),

Vodafone España SA (C-469/10),

Asociación de Usuarios de la Comunicación (C-469/10),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász, T. von Danwitz και D. Šváby, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Mengozzi

γραμματέας: M. Ferreira, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 15ης Σεπτεμβρίου 2011,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito (ASNEF), εκπροσωπούμενη από τους C. Alonso Martínez και A. Creus Carreras, abogados,
- η Federación de Comercio Electrónico y Marketing Directo (FECEMD), εκπροσωπούμενη από τους R. García del Poyo Vizcaya και M. Á. Serrano Pérez, abogados,
- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Muñoz Pérez,

- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την I. Martínez del Peral και τον B. Martenczuk, κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,
- εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Οι αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 7, στοιχείο στ', της οδηγίας 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (EE L 281, σ. 31).
- 2 Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν στο πλαίσιο διαφορών μεταξύ της Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito (ASNEF) (στο εξής: ASNEF) και της Federación de Comercio Electrónico y Marketing Directo (FECEDM) (στο εξής: FECEDM), αφενός, και της Administración del Estado, αφετέρου.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 95/46

- 3 Η έβδομη, η όγδοη και η δέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 95/46 έχουν ως εξής:

«(7) [εκτιμώντας] ότι οι διαφορές που υπάρχουν στα κράτη μέλη ως προς το επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών του ατόμου, και ιδίως της ιδιωτικής ζωής, έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι δυνατόν να εμποδίζουν τη διαβίβαση των δεδομένων αυτών από το έδαφος ενός στο έδαφος άλλου κράτους μέλους· ότι οι διαφορές αυτές ενδέχεται συνεπώς να φέρουν εμπόδια στην άσκηση πολλών οικονομικών δραστηριοτήτων σε κοινοτικό επίπεδο, να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό και να δυσχεράνουν το έργο των διοικητικών αρχών στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου· ότι αυτές οι διαφορές προστασίας οφείλονται στις αποκλίσεις των εθνικών νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων·

(8) [εκτιμώντας] ότι για την εξάλειψη των εμποδίων στην κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να υπάρχει ίσος βαθμός προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών του ατόμου έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών σε όλα τα κράτη μέλη· ότι η υλοποίηση αυτού του στόχου που είναι ζωτικός για την εσωτερική αγορά δεν μπορεί να επιτευχθεί μόνον μέσω των ενεργειών των κρατών μελών, λαμβανομένων ιδίως υπόψη της έκτασης των υφιστάμενων αποκλίσεων μεταξύ των οικείων εθνικών νομοθεσιών καθώς και της ανάγκης συντονισμού των νομοθεσιών των κρατών μελών, προκειμένου η διασυνοριακή ροή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα να ρυθμίζεται με συνέπεια και σύμφωνα με τον στόχο της εσωτερικής αγοράς [...]· ότι είναι, ως εκ τούτου, απαραίτητη η παρέμβαση της Κοινότητας ώστε να υπάρξει προσέγγιση των νομοθεσιών·

[...]

(10) [εκτιμώντας] ότι στόχος των εθνικών νομοθεσιών όσον αφορά την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι η διασφάλιση της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ιδίως της ιδιωτικής ζωής, όπως επίσης αναγνωρίζεται στο άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών[, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ),] καθώς και στις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου· ότι, για τον λόγο αυτό, η

προσέγγιση των εν λόγω νομοθεσιών δεν πρέπει να οδηγήσει στην εξασθένηση της προστασίας που εξασφαλίζουν αλλά, αντιθέτως, πρέπει να έχει ως στόχο την κατοχύρωση υψηλού επιπέδου προστασίας στην Κοινότητα.»

4 Το άρθρο 1 της οδηγίας αυτής, με τίτλο «Στόχος της οδηγίας», ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, την προστασία των θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων, και ιδίως της ιδιωτικής ζωής, έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.»

2. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να περιορίζουν ή να απαγορεύουν την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ των κρατών μελών για λόγους συναφείς με την προστασία που εξασφαλίζεται δυνάμει της παραγράφου 1.»

5 Το άρθρο 5 της ίδιας οδηγίας προβλέπει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη καθορίζουν, εντός των ορίων του παρόντος κεφαλαίου, τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι σύννομη.»

6 Το άρθρο 7 της οδηγίας 95/46 έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να γίνεται μόνον εάν:

α) το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα έχει δώσει τη ρητή συγκατάθεσή του ή

[...]

στ) είναι απαραίτητη για την επίτευξη του εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος της επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα, υπό τον όρο ότι δεν προέχει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα που χρήζουν προστασίας δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 1, της παρούσας οδηγίας.»

7 Το άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν με νομοθετικά μέτρα την εμβέλεια των υποχρεώσεων και δικαιωμάτων που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 6, παράγραφος 1, του άρθρου 10, του άρθρου 11, παράγραφος 1, και των άρθρων 12 και 21, όταν ο περιορισμός αυτός απαιτείται για τη διαφύλαξη:

α) της ασφάλειας του κράτους·

β) της άμυνας·

γ) της δημόσιας ασφάλειας·

δ) της πρόληψης, διερεύνησης, διαπίστωσης και δίωξης παραβάσεων του ποινικού νόμου ή της δεοντολογίας των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελματιών·

ε) σημαντικού οικονομικού ή χρηματοοικονομικού συμφέροντος κράτους μέλους ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των νομισματικών, δημοσιονομικών και φορολογικών θεμάτων·

στ) αποστολής ελέγχου, επιθεώρησης ή ρυθμιστικών καθηκόντων που συνδέονται, έστω και ευκαιριακά, με την άσκηση δημόσιας εξουσίας στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα στοιχεία γ', δ' και ε'·

ζ) της προστασίας του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα ή των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων προσώπων.»

Το εθνικό δίκαιο

Ο οργανικός νόμος 15/1999

8 Ο οργανικός νόμος 15/1999 σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (BOE αριθ. 298, της 14ης Δεκεμβρίου 1999, σ. 43088) μεταφέρει την οδηγία 95/46 στο ισπανικό δίκαιο.

9 Το άρθρο 3, στοιχείο j, του οργανικού νόμου 15/1999 απαριθμεί τις «προσβάσιμες στο κοινό πηγές» σε εξαντλητικό και περιοριστικό κατάλογο, ο οποίος έχει ως εξής:

«[...] εκείνα τα αρχεία τα οποία μπορεί να συμβουλευτείται οποιοσδήποτε χωρίς περιορισμό ή άλλη υποχρέωση εκτός, ενδεχομένως, της καταβολής αντιπαροχής. Έχουν τον χαρακτήρα προσβάσιμων στο κοινό πηγών, αποκλειστικώς, το αντίγραφο των εκλογικών καταλόγων, οι τηλεφωνικοί κατάλογοι υπό τους προβλεπόμενους από την ειδική τους νομοθεσία όρους και οι κατάλογοι των μελών επαγγελματικών ομάδων που περιέχουν μόνον τα στοιχεία του ονόματος, του τίτλου, του επαγγέλματος, της δραστηριότητας, του ακαδημαϊκού τίτλου, της διεύθυνσεως και μνεία της υπαγωγής τους στην ομάδα. Επίσης, έχουν χαρακτήρα προσβάσιμων στο κοινό πηγών οι ημερήσιες εφημερίδες, η Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.»

10 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, του οργανικού νόμου 15/1999 εξαρτά την επεξεργασία των δεδομένων από την εκδήλωση της αδιαμφισβήτητης συγκαταθέσεως του ενδιαφερομένου εκτός εάν ο νόμος ορίζει κάτι διαφορετικό. Έτσι, στο τέλος της παραγράφου του 2, το άρθρο 6 του νόμου αυτού προβλέπει ότι η συγκατάθεση δεν απαιτείται, μεταξύ άλλων περιπτώσεων:

«[...] όταν τα δεδομένα περιλαμβάνονται σε πηγές προσβάσιμες στο κοινό και η επεξεργασία τους είναι αναγκαία για την επίτευξη του εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος του αρχείου ή ο τρίτος στον οποίον ανακοινώνονται τα δεδομένα, υπό την προϋπόθεση ότι δεν προσβάλλονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του ενδιαφερομένου.»

11 Το άρθρο 11, παράγραφος 1, του οργανικού νόμου 15/1999 υπενθυμίζει την αναγκαιότητα της συγκαταθέσεως του ενδιαφερομένου προσώπου για να μπορούν να ανακοινώνονται σε τρίτους τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα· εντούτοις, η παράγραφος 2 του άρθρου αυτού προβλέπει ότι η συγκατάθεση αυτή δεν είναι απαραίτητη, μεταξύ άλλων, όταν πρόκειται για δεδομένα που περιλαμβάνονται σε πηγές προσβάσιμες στο κοινό.

Το βασιλικό διάταγμα 1720/2007

12 Η Ισπανική Κυβέρνηση έθεσε σε εφαρμογή τον οργανικό νόμο 15/1999 με το βασιλικό διάταγμα 1720/2007 (BOE αριθ. 17, της 19ης Ιανουαρίου 2008, σ. 4103).

13 Το άρθρο 10, παράγραφος 1, του βασιλικού διατάγματος 1720/2007 επιτρέπει την επεξεργασία και την παροχή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αν ο ενδιαφερόμενος παρέχει προηγουμένως τη συγκατάθεσή του.

14 Εντούτοις, το άρθρο 10, παράγραφος 2, του βασιλικού διατάγματος 1720/2007 ορίζει τα εξής:

«[...] είναι δυνατή η επεξεργασία ή η παροχή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα χωρίς να χρειάζεται η συγκατάθεση του ενδιαφερομένου οσάκις:

a) το επιτρέπει διάταξη με ισχύ νόμου ή διάταξη κοινοτικού δικαίου και, ειδικότερα, οσάκις συντρέχει μία από τις επόμενες περιπτώσεις:

- η επεξεργασία ή η παροχή έχουν ως αντικείμενο την ικανοποίηση εννόμου συμφέροντος του υπευθύνου της επεξεργασίας ή του προστατευομένου από τις εν λόγω διατάξεις παρέχοντος, υπό την προϋπόθεση ότι δεν προέχουν το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες των ενδιαφερομένων που προβλέπονται από το άρθρο 1 του οργανικού νόμου 15/1999, της 13ης Δεκεμβρίου·

- η επεξεργασία ή η παροχή των δεδομένων είναι αναγκαίες για την εκτέλεση καθήκοντος εκ μέρους του υπευθύνου της επεξεργασίας, το οποίο του επιβάλλει μία από τις εν λόγω διατάξεις·
- b) τα δεδομένα που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας ή παροχής περιλαμβάνονται σε πηγές προσβάσιμες στο κοινό και ο υπεύθυνος του αρχείου ή ο τρίτος στον οποίον ανακοινώνονται τα δεδομένα έχουν έννομο συμφέρον για την επεξεργασία ή τη γνώση τους, υπό την προϋπόθεση ότι δεν πλήττονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες του ενδιαφερομένου.

Εντούτοις, οι δημόσιες αρχές μπορούν να ανακοινώνουν, βάσει της παραγράφου αυτής, τα συλλεχθέντα από προσβάσιμες στο κοινό πηγές δεδομένα στους υπευθύνους ιδιωτικών αρχείων μόνον οσάκις εξουσιοδοτούνται γι' αυτό βάσει διατάξεως που έχει ισχύ νόμου.»

Οι διαφορές των κύριων δικών και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 15 Η ASNEF, αφενός, και η FECEMD, αφετέρου, άσκησαν προσφυγή ακυρώσεως κατά πλειόνων άρθρων του βασιλικού διατάγματος 1720/2007.
- 16 Μεταξύ των προσβαλλομένων διατάξεων περιλαμβάνονται οι διατάξεις του άρθρου 10, παράγραφος 2, στοιχείο α, πρώτη περίπτωση, και στοιχείο b, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω διατάγματος, οι οποίες, κατά την ASNEF και τη FECEMD, αντιβαίνουν στο άρθρο 7, στοιχείο στ', της οδηγίας 95/46.
- 17 Ειδικότερα, η ASNEF και η FECEMD θεωρούν ότι το ισπανικό δίκαιο προσθέτει στην προϋπόθεση του εννόμου συμφέροντος για την επεξεργασία των δεδομένων χωρίς τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου προσώπου μία προϋπόθεση η οποία δεν υφίσταται στην οδηγία 95/46, ήτοι τα δεδομένα να περιλαμβάνονται σε πηγές που είναι προσβάσιμες στο κοινό.
- 18 Το Tribunal Supremo εκτιμά ότι το βάσιμο των προσφυγών που ασκήθηκαν αντιστοίχως από την ASNEF και τη FECEMD εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ερμηνεία, εκ μέρους του Δικαστηρίου, του άρθρου 7, στοιχείο στ', της οδηγίας 95/46. Έτσι, διευκρινίζει ότι, αν το Δικαστήριο κρίνει ότι δεν αποκείται στα κράτη μέλη να προσθέτουν επιπλέον προϋποθέσεις εκτός εκείνων που προβλέπει αυτή η διάταξη, και ότι μπορεί να αναγνωρισθεί άμεσο αποτέλεσμα στην εν λόγω διάταξη, το άρθρο 10, παράγραφος 2, στοιχείο b, του βασιλικού διατάγματος 1720/2007 θα πρέπει να καταργηθεί.
- 19 Το Tribunal Supremo εξηγεί ότι, ελλείψει συγκαταθέσεως εκ μέρους του ενδιαφερομένου προσώπου, για να επιτραπεί η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του τελευταίου η οποία είναι αναγκαία για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος της επεξεργασίας αυτής ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους τα εν λόγω δεδομένα κοινοποιούνται, το ισπανικό δίκαιο απαιτεί, εκτός του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών του ενδιαφερομένου προσώπου, τα εν λόγω δεδομένα να περιλαμβάνονται στα αρχεία που απαριθμεί το άρθρο 3, στοιχείο j, του οργανικού νόμου 15/1999. Συναφώς, εκτιμά ότι αυτός ο νόμος και το βασιλικό διάταγμα 1720/2007 περιορίζουν το περιεχόμενο του άρθρου 7, στοιχείο στ', της οδηγίας 95/46.
- 20 Κατά το Tribunal Supremo, ο περιορισμός αυτός συνιστά εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το οποίο συμβιβάζεται με την οδηγία 95/46 μόνον αν το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του δικαιούχου των δεδομένων το απαιτούν. Κατ' αυτό, συνεπώς, η μόνη δυνατότητα για να αποφευχθεί αντίφαση μεταξύ της οδηγίας αυτής και του ισπανικού δικαίου θα ήταν να θεωρηθεί ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται σε αρχεία άλλα από αυτά που απαριθμούνται στο άρθρο 3, στοιχείο j, του οργανικού νόμου 15/1999 βλάπτει το συμφέρον και προσβάλλει τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες του δικαιούχου των δεδομένων.
- 21 Πάντως, το Tribunal Supremo διερωτάται αν αυτή η ερμηνεία είναι σύμφωνη προς τη βούληση του νομοθέτη της Ενώσεως.
- 22 Υπό αυτές τις περιστάσεις, εκτιμώντας ότι η εκδίκαση των δύο υποθέσεων των οποίων έχει επιληφθεί εξαρτάται από την ερμηνεία διατάξεων του δικαίου της Ενώσεως, το Tribunal Supremo αποφάσισε να

αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα, τα οποία έχουν πανομοιότυπη διατύπωση σε καθεμία από τις εν λόγω υποθέσεις:

«1) Έχει το άρθρο 7, στοιχείο στ', της οδηγίας 95/46 [...] την έννοια ότι απαγορεύει εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία, ελλείψει της συγκαταθέσεως του ενδιαφερομένου προσώπου και για να επιτραπεί η επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, που είναι απαραίτητη για την ικανοποίηση εννόμου συμφέροντος του υπευθύνου ή των τρίτων στους οποίους τα δεδομένα ανακοινώνονται, απαιτεί, εκτός του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών του τελευταίου, τα δεδομένα να περιλαμβάνονται σε προσβάσιμες στο κοινό πηγές;

2) Συντρέχουν στο προαναφερθέν άρθρο 7, στοιχείο στ', οι απαιτούμενες από τη νομολογία του Δικαστηρίου προϋποθέσεις για να του αναγνωριστεί άμεσο αποτέλεσμα;»

23 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 26ης Οκτωβρίου 2010, οι υποθέσεις C-468/10 και C-469/10 ενώθηκαν λόγω συνάφειας προς διευκόλυνση της προφορικής και της έγγραφης διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

24 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 7, στοιχείο στ', της οδηγίας 95/46 έχει την έννοια ότι απαγορεύει εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία, ελλείψει της συγκαταθέσεως του ενδιαφερομένου προσώπου και για να επιτραπεί η επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητη για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος του υπευθύνου για την επεξεργασία αυτή ή του τρίτου ή των τρίτων στους οποίους τα δεδομένα ανακοινώνονται, απαιτεί, εκτός του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών του τελευταίου, τα εν λόγω δεδομένα να περιλαμβάνονται σε προσβάσιμες στο κοινό πηγές.

25 Το άρθρο 1 της οδηγίας 95/46 επιβάλλει στα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των φυσικών προσώπων, και ιδίως της ιδιωτικής τους ζωής, έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2008, C-524/06, Huber, Συλλογή 2008, σ. I-9705, σκέψη 47).

26 Σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου II της οδηγίας 95/46, με τίτλο «Γενικές προϋποθέσεις σχετικά με τη θεμιτή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», υπό την επιφύλαξη των παρεκκλίσεων που δέχεται το άρθρο 13 της οδηγίας αυτής, κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι σύμφωνη, αφενός, προς τις αρχές που πρέπει να τηρούνται ως προς την ποιότητα των δεδομένων, τις οποίες θέτει το άρθρο 6 της ως άνω οδηγίας, και, αφετέρου, προς τις βασικές αρχές της νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων που απαριθμεί το άρθρο 7 της ίδιας οδηγίας (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 20ής Μαΐου 2003, C-465/00, C-138/01 και C-139/01, Österreichischer Rundfunk κ.λπ., Συλλογή 2003, σ. I-4989, σκέψη 65, καθώς και Huber, προπαρατεθείσα, σκέψη 48).

27 Από την έβδομη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 95/46 προκύπτει ότι η εγκαθίδρυση και η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς μπορούν να θιγούν σοβαρώς από τις διαφορές που υφίστανται μεταξύ των εθνικών καθεστώτων τα οποία εφαρμόζονται στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (βλ. απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2003, C-101/01, Lindqvist, Συλλογή 2003, σ. I-12971, σκέψη 79).

28 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να υπομνησθεί ότι η οδηγία 95/46 έχει ως σκοπό, όπως προκύπτει ιδίως από την όγδοη αιτιολογική σκέψη της, να καταστήσει ισοδύναμο σε όλα τα κράτη μέλη το επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η δέκατη αιτιολογική σκέψη της προσθέτει ότι η προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών που ισχύουν στον τομέα αυτό δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την εξασθένιση της προστασίας που αυτές εξασφαλίζουν, αλλά πρέπει, αντιθέτως, να έχει ως σκοπό την κατοχύρωση

υψηλού επιπέδου προστασίας στην Ένωση (βλ., υπό την έννοια αυτή, προπαρατεθείσες αποφάσεις Lindqvist, σκέψη 95, και Huber, σκέψη 50).

- 29 Έτσι, έχει κριθεί ότι η εναρμόνιση των εν λόγω εθνικών νομοθεσιών δεν περιορίζεται συνεπώς σε μια ελάχιστη εναρμόνιση, αλλά καταλήγει σε εναρμόνιση η οποία είναι, κατ' αρχήν, πλήρης. Υπό το πρίσμα αυτό, η οδηγία 95/46 επιδιώκει τη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κατοχυρώνοντας ταυτόχρονα υψηλό επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των προσώπων τα οποία αφορούν τα δεδομένα αυτά (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Lindqvist, σκέψη 96).
- 30 Επομένως, από τον σκοπό που συνίσταται στη διασφάλιση ισοδύναμου επιπέδου προστασίας σε όλα τα κράτη μέλη προκύπτει ότι το άρθρο 7 της οδηγίας 95/46 προβλέπει εξαντλητικό και περιοριστικό κατάλογο των περιπτώσεων κατά τις οποίες η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να θεωρηθεί σύννομη.
- 31 Η ερμηνεία αυτή ενισχύεται από τους όρους «μπορεί να γίνεται μόνον εάν» και τον σύνδεσμο «ή» που περιλαμβάνονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 95/46, οι οποίοι καθιστούν εμφανή τον εξαντλητικό και περιοριστικό χαρακτήρα του καταλόγου που περιλαμβάνεται στο εν λόγω άρθρο.
- 32 Συνεπώς, τα κράτη μέλη δεν μπορούν ούτε να προσθέτουν νέες αρχές σχετικά με τη νομιμοποίηση επεξεργασιών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο άρθρο 7 της οδηγίας 95/46 ούτε να προβλέπουν πρόσθετες απαιτήσεις που τροποποιούν το περιεχόμενο μιας εκ των έξι αρχών που προβλέπει το εν λόγω άρθρο.
- 33 Η προηγηθείσα ερμηνεία δεν τίθεται εν αμφιβόλω από το άρθρο 5 της οδηγίας 95/46. Πράγματι, το άρθρο αυτό παρέχει στα κράτη μέλη μόνο το δικαίωμα να καθορίζουν, εντός των ορίων του κεφαλαίου II της εν λόγω οδηγίας και, συνεπώς, του άρθρου 7 αυτής, τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι επεξεργασίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι σύννομες.
- 34 Το περιθώριο εκτιμήσεως που τα κράτη μέλη διαθέτουν, δυνάμει του εν λόγω άρθρου 5, μπορεί επομένως να χρησιμοποιείται σύμφωνα προς τον επιδιωκόμενο σκοπό της οδηγίας 95/46 που συνίσταται στη διατήρηση ισορροπίας μεταξύ της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της προστασίας της ιδιωτικής ζωής (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Lindqvist, σκέψη 97).
- 35 Η οδηγία 95/46 περιέχει κανόνες χαρακτηριζόμενους από ορισμένη ευελιξία και αναθέτει σε πολλές περιπτώσεις στα κράτη μέλη τη μέριμνα της ρυθμίσεως των λεπτομερειών ή της επιλογής μεταξύ εναλλακτικών δυνατοτήτων (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Lindqvist, σκέψη 83). Έχει σημασία επομένως να γίνεται διάκριση μεταξύ των εθνικών μέτρων τα οποία προβλέπουν πρόσθετες απαιτήσεις που τροποποιούν το περιεχόμενο αρχής εκ των τιθεμένων με το άρθρο 7 της οδηγίας 95/46, αφενός, και των εθνικών μέτρων που προβλέπουν απλό καθορισμό μιας εκ των αρχών αυτών, αφετέρου. Το πρώτο είδος εθνικών μέτρων απαγορεύεται. Μόνο στο πλαίσιο του δευτέρου είδους εθνικών μέτρων διαθέτουν τα κράτη μέλη, δυνάμει του άρθρου 5 της οδηγίας 95/46, περιθώριο εκτιμήσεως.
- 36 Συνεπώς, δυνάμει του άρθρου 5 της οδηγίας 95/46, τα κράτη μέλη δεν μπορούν ούτε να θέτουν άλλες αρχές σχετικά με τη νομιμοποίηση των επεξεργασιών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εκτός αυτών που διατυπώνονται στο άρθρο 7 της οδηγίας αυτής, ούτε να τροποποιούν, με πρόσθετες απαιτήσεις, το περιεχόμενο των έξι αρχών που θέτει το εν λόγω άρθρο 7.
- 37 Εν προκειμένω, το άρθρο 7, στοιχείο στ', της οδηγίας 95/46 ορίζει ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι σύννομη εάν «είναι απαραίτητη για την επίτευξη του εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος της επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα, υπό τον όρο ότι δεν προέχει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα που χρήζουν προστασίας δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 1».
- 38 Το εν λόγω άρθρο 7, στοιχείο στ', προβλέπει σωρευτικώς δύο προϋποθέσεις για να είναι σύννομη η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ήτοι, αφενός, η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι απαραίτητη για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος

που επιδιώκει ο υπεύθυνος της επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και, αφετέρου, τα δικαιώματα και οι ελευθερίες του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα να μην προέχουν.

- 39 Κατά συνέπεια, όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το άρθρο 7, στοιχείο στ', της οδηγίας 95/46 απαγορεύει οποιαδήποτε εθνική νομοθεσία η οποία, ελλείψει της συγκαταθέσεως του ενδιαφερομένου προσώπου, επιβάλλει, εκτός των δύο σωρευτικών προϋποθέσεων που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, πρόσθετες απαιτήσεις.
- 40 Πάντως, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η δεύτερη από τις προϋποθέσεις αυτές χρήζει της σταθμίσεως των επίμαχων αντιτιθεμένων δικαιωμάτων και συμφερόντων, η οποία εξαρτάται, κατ' αρχήν, από τις συγκεκριμένες περιστάσεις της οικείας ειδικής περιπτώσεως και στο πλαίσιο της οποίας το πρόσωπο ή ο φορέας που πραγματοποιεί τη στάθμιση πρέπει να λάβει υπόψη τη σπουδαιότητα των δικαιωμάτων του ενδιαφερομένου προσώπου που απορρέουν από τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).
- 41 Επιβάλλεται, συναφώς, η επισήμανση ότι το άρθρο 8, παράγραφος 1, του Χάρτη ορίζει ότι «[κ]άθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν». Το θεμελιώδες αυτό δικαίωμα συνδέεται ευθέως με το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής που προβλέπει το άρθρο 7 του ιδίου Χάρτη (απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2010, C-92/09 και C-93/09, Volker und Markus Schecke και Eifert, που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 47).
- 42 Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο σεβασμός του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή ενόψει της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο οποίος αναγνωρίζεται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη, αφορά κάθε πληροφορία σχετικά με φυσικό πρόσωπο η ταυτότητα του οποίου είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Volker und Markus Schecke και Eifert, σκέψη 52). Πάντως, από τα άρθρα 8, παράγραφος 2, και 52, παράγραφος 1, του Χάρτη προκύπτει ότι, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, περιορισμοί μπορούν να επιβληθούν στο εν λόγω δικαίωμα.
- 43 Επιπλέον, τα κράτη μέλη οφείλουν, κατά τη μεταφορά της οδηγίας 95/46 στο εσωτερικό δίκαιο, να προσπαθούν να στηριχθούν σε ερμηνεία της εν λόγω οδηγίας που καθιστά δυνατή τη διασφάλιση της ορθής ισορροπίας μεταξύ των διαφόρων θεμελιωδών δικαιωμάτων που προστατεύει η έννομη τάξη της Ενώσεως (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 2008, C-275/06, Promusicae, Συλλογή 2008, σ. I-271, σκέψη 68).
- 44 Όσον αφορά τη στάθμιση που είναι απαραίτητη δυνάμει του άρθρου 7, στοιχείο στ', της οδηγίας 95/46, είναι δυνατόν να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η σοβαρότητα της προσβολής των θεμελιωδών δικαιωμάτων του προσώπου το οποίο αφορά η εν λόγω επεξεργασία μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με το εάν τα επίδικα δεδομένα περιλαμβάνονται ήδη ή όχι σε προσβάσιμες στο κοινό πηγές.
- 45 Πράγματι, αντίθετα προς τις επεξεργασίες δεδομένων που περιλαμβάνονται σε προσβάσιμες στο κοινό πηγές, οι επεξεργασίες δεδομένων που περιλαμβάνονται σε πηγές οι οποίες δεν είναι προσβάσιμες στο κοινό συνεπάγονται κατ' ανάγκη ότι στο εξής ο υπεύθυνος της επεξεργασίας και, ενδεχομένως, ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους τα δεδομένα ανακοινώνονται θα γνωρίζουν πληροφορίες για την ιδιωτική ζωή του προσώπου το οποίο αφορούν τα δεδομένα. Η εν λόγω σοβαρότερη προσβολή των διατυπωμένων στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη δικαιωμάτων του προσώπου το οποίο αφορούν τα δεδομένα πρέπει να ληφθεί υπόψη και να εκτιμηθεί ορθώς, σταθμίζοντάς την με το έννομο συμφέρον που επιδιώκει ο υπεύθυνος της επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα.
- 46 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι τίποτε δεν απαγορεύει στα κράτη μέλη, κατά την άσκηση της διακριτικής τους ευχέρειας που καθιερώνει το άρθρο 5 της οδηγίας 95/46, να χαράσσουν κατευθυντήριες αρχές για την εν λόγω στάθμιση.
- 47 Πάντως, δεν πρόκειται πλέον για καθορισμό κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 5, αν εθνική νομοθεσία αποκλείει τη δυνατότητα επεξεργασίας ορισμένων κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιβάλλοντας σαφώς για τις εν λόγω κατηγορίες το αποτέλεσμα της σταθμίσεως των αντιτιθεμένων δικαιωμάτων και συμφερόντων, χωρίς να επιτρέπει διαφορετικό αποτέλεσμα λόγω ειδικών περιστάσεων συγκεκριμένης περιπτώσεως.

48 Επομένως, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 8 της οδηγίας 95/46 που αφορά επεξεργασίες ειδικών κατηγοριών δεδομένων και που δεν αμφισβητείται στο πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης, το άρθρο 7, στοιχείο στ', της οδηγίας αυτής απαγορεύει σε κράτος μέλος να αποκλείει κατηγορηματικώς και γενικώς τη δυνατότητα επεξεργασίας ορισμένων κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, χωρίς να επιτρέπει στάθμιση των οικείων αντιτιθεμένων δικαιωμάτων και συμφερόντων στο πλαίσιο συγκεκριμένης περιπτώσεως.

49 Κατόπιν των εκτιμήσεων αυτών, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 7, στοιχείο στ', της οδηγίας 95/46 έχει την έννοια ότι απαγορεύει εθνική νομοθεσία η οποία, ελλείψει της συγκαταθέσεως του ενδιαφερομένου προσώπου και για να επιτραπεί η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η οποία είναι απαραίτητη για την επίτευξη του εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος της επεξεργασίας αυτής ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα αυτά, απαιτεί, εκτός του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών του τελευταίου, τα εν λόγω δεδομένα να περιλαμβάνονται σε προσβάσιμες στο κοινό πηγές, αποκλείοντας έτσι κατηγορηματικώς και γενικώς οποιαδήποτε επεξεργασία δεδομένων που δεν περιλαμβάνονται σε αυτές τις πηγές.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

50 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 7, στοιχείο στ', της οδηγίας 95/46 έχει άμεσο αποτέλεσμα.

51 Συναφώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, σε όλες τις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι διατάξεις οδηγίας είναι, από άποψη περιεχομένου, απαλλαγμένες αιρέσεων και αρκούντως ακριβείς, οι ιδιώτες μπορούν να τις επικαλούνται ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων έναντι του κράτους, είτε όταν το κράτος αυτό παρέλειψε να μεταφέρει εμπροθέσμως την οδηγία στο εσωτερικό δίκαιο είτε όταν προέβη σε πλημμελή μεταφορά της (βλ. απόφαση της 3ης Μαρτίου 2011, C-203/10, Auto Nikoloni, που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 61 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

52 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 7, στοιχείο στ', της οδηγίας 95/46 είναι μία επαρκώς συγκεκριμένη διάταξη ώστε να είναι δυνατή η επίκλησή της εκ μέρους ιδιώτη και η εφαρμογή της εκ μέρους των εθνικών δικαστηρίων. Επιπλέον, καίτοι η οδηγία 95/46 παρέχει αναμφισβήτητα αρκετά ευρεία διακριτική ευχέρεια στα κράτη μέλη όσον αφορά την εφαρμογή ορισμένων από τις διατάξεις της, εντούτοις, με το άρθρο 7, στοιχείο στ', επιβάλλεται μια άνευ αιρέσεων υποχρέωση (βλ., κατ' αναλογία, προπαρατεθείσα απόφαση Österreichischer Rundfunk κ.λπ., σκέψη 100).

53 Η χρησιμοποίηση της εκφράσεως «υπό τον όρον ότι» στο ίδιο το κείμενο του άρθρου 7, στοιχείο στ', της οδηγίας 95/46 δεν μπορεί, αυτή και μόνο, να θέσει εν αμφιβόλω τον απαλλαγμένο αιρέσεων χαρακτήρα της διατάξεως αυτής, κατά την έννοια της εν λόγω νομολογίας.

54 Πράγματι, η έκφραση αυτή αποσκοπεί στην καθιέρωση ενός εκ των δύο στοιχείων που προβλέπει σωρευτικώς το άρθρο 7, στοιχείο στ', της οδηγίας 95/46, από την τήρηση των οποίων εξαρτάται η δυνατότητα επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα χωρίς τη συγκατάθεση του προσώπου το οποίο αφορούν τα δεδομένα. Επειδή αυτό το στοιχείο είναι καθορισμένο, δεν αφαιρεί από το εν λόγω άρθρο 7, στοιχείο στ', τον ακριβή και απαλλαγμένο αιρέσεων χαρακτήρα του.

55 Επομένως, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 7, στοιχείο στ', της οδηγίας 95/46 έχει άμεσο αποτέλεσμα.

Επί των δικαστικών εξόδων

56 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται:

1) Το άρθρο 7, στοιχείο στ', της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, έχει την έννοια ότι απαγορεύει εθνική νομοθεσία η οποία, ελλείψει της συγκαταθέσεως του ενδιαφερομένου προσώπου και για να επιτραπεί η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η οποία είναι απαραίτητη για την επίτευξη του εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος της επεξεργασίας αυτής ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα αυτά, απαιτεί, εκτός του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών του τελευταίου, τα εν λόγω δεδομένα να περιλαμβάνονται σε προσβάσιμες στο κοινό πηγές, αποκλείοντας έτσι κατηγορηματικώς και γενικώς οποιαδήποτε επεξεργασία δεδομένων που δεν περιλαμβάνονται σε αυτές τις πηγές.

2) Το άρθρο 7, στοιχείο στ', της οδηγίας 95/46 έχει άμεσο αποτέλεσμα.

(υπογραφές)

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.